

“Чувашия-Поддержка” страхлакан компани страховани рынокенче 15 сүл

– Фаина Валентиновна, “Чувашия-Поддержка” страхлакан компани социалла төллевө, апа пурнассалишән унан өсчөнөсем пәр сын пек вай хуни Чаваш Республикинчи ялла территориясен аталанавне сүл уса, ял сыннисене хушма өс выранөсем парать, вөсен пурнасс шайне сөнө үсөме сөклөт. Сире сапла хакласа йанашмастап-и эпө?

– Йанашу пирки самах та сук. “Чувашия-Поддержка” страхлакан компание пусламашенче ялта пурнакансемпе сөр өслөкөнем валли, вөсен өсне хүтөлемө йөркеленө. Паянхи куна унан устав капиталенче Чаваш Республикин Правительствин түпи 33,15 процент. Сака шуа илсе страхлакан компани ма-

лашлэх аталанавө республика экономикин аталанавне пэхса йөркеленсе пырат. Компани сакун каларакан тата выранти власть органөсемпе тача сыханса өслөт, пөрле пулса федералла тата республика шайнөчи төллевө программасене пурнаслама хутшанат. Темөнге лару-тарура пулсан та пирөн страховани өсөн социалла функцие улшанмасть: сын, темөнге пулсан та, инкөк-синкөк сиксе тухиччехи пурнасс шайне ан сүхаттар. Сак төллевөпе эпир паян районта пурнакансенө страховани өсөн 21 төсөпе тивөстеретпөр. Вөсен шүтөнче выльхөсене, пуранмалли сурт-йөрпе хушма хуралтасене тата хваттерсемпе пүлөмсене, килти пулса, техника хат-өресене тата сынсене хай-

Ял аталанавө – пирөн төп төллев

2007 сүлән юлашки күнөсем. Хыса юлнө вөхөт ма-лашлөхө пэхса өслөсе пурнакан сыншан ырапа сөс асра юлө. Рынок экономикинчи йыварлөхөсене пэхса тэмасар шав малалла аталанакансем, сөнөлөхөсене куллен алла илсе пыракансем хушшинче “Чувашия-Поддержка” страхлакан компани те. Сөршыва рынок варкөшө килсе сапан суралнөскер, аталану ани сунче сүлсерен мар, күнсерен үсөм таваканскер, иртнө күнсенче хайөн 15 сүлне палла турө. Мөнле үсөмсен чиккөне сөнме пултөрчө-ха сак тапхөрта халөхөмөр хушшинче ыра шанчөк суратнө компани? Сак ыити сине хурав шыраса “Чувашия-Поддержка” страхлакан компани Муркашри представительствөине 2004 сүлтанпа ертсе пыракан пуслөхөпе, 2005 сүлтанпа “Моргауши-Согласие” ял хушалөхө потребителөсен кредит кооперативөн өс тавакан директорө Фаина Валентиновна Кирпичниковапа төл пулса каласрөмөр.

сене төрлө инкөк-синкөкрен страхласси. Куратөр өнтө, пирөн страхлакан компани предприя-организаци-семпе уйрөм граждөненө страховани услугисен анлө спекторне сөнөт. Пирөн агентсем кашни инкөк-синкөк төслөхөпөх вырөна тухса хамөр клиентөсемпе уйрөмөн өслөсө, вөсене страхлас өсө те кашнинпе уйрөмөн пурнасслащө.

Клиентсен ыитөвөсене шуа илсе компанире өслөкө программөсене вөсене тивөстерө майлаштарса пыни, сөнө өсөне алла илни аталану сүлне анлөлатсах пырат. Сапла өслөсе “Чувашия-Поддержка” страхлакан компани страховани өсөпе өслөсе рынок системинче малта пыракан 5 компани йышөне кырат. Унан өсөн төп принципөсем: шанчөк тата клиентсем умөчнө ответлөхө туйн; вөл паракан пулшөва клиентсем ыитн; страховательпө сывөх тани. Сак принципөсене төпе хурса өслөнипөх өнтө “Чувашия-

жай” (А. Толстов), “Рассвет” (В. Отенов), “Краснов” (В. Краснов) фермер хушалөхөсене ырапа палөртас килөт.

Каласа хөвармалла, пирөн страхлакан компани тыр-пул акса үстерөкөнсен 75-80 процентне хай витөмөнчө тытат. Республикөри акнө лаптөксен 95 процентчө унан сунче. Көсөлхө сүла илсе пэхсан, суртрисөне страхлакансем валли федералла бюджетран 2 миллион та 536 пин төнкө, республика бюджетөнчөн 629,2 пин төнкө илчөс те өнтө. Көсөл көрхи культурөсене страхлакансенө субсиди түлөме те федералла бюджетран 871,2 пин төнкө, республика бюджетөнчөн 217,8 пин төнкө уйөрчөс өнтө.

– “Чувашия-Поддержка” страхлакан компани төсен “Моргауши-Согласие” ял хушалөхө потребителөсен кредит кооперативө ума тухат. Эсир пөр сыханура пулшөран кооператив пирки мөн калайратөр? Районти сынсем унпа сыхану тытасө-и?

– Тытасөсө тата тача сыханура өслөсө. Пирөн кооператив членөсем паянхи куна 452 сын. Көсөл район сыннисөне эпир 17 миллион та 747 пин төнкө заем патөмөр. Сав шура килти хушма хушалөхө аталантарма – 2,5 миллион төнкө. Каласа хөвармалла, заем илме ыитсе сьырнисен ыитөвөсене эпир 2-3 талөкра татса паратпөр. Сынсем сөкөнпа көмөллө пулни эпир төрөс сүл сунче иккөне пөлтөрет. Заем панипе пөрлөх эпир

халөх уқси-төнкине перөкетлөме управа илөссөпе те тимлетпөр. Ку өс 13-25 процентпа пулса пырат. Сөкө та ял сыннисөмшөн вырөнлө пулни пирки иккөленү сук.

Май килнипе уса курса эпир хамөр патөмөра страхлакан агентсенө өсө илөсси пирки пөлтөретпөр. Укса хуракансенө тата заем илме көмөл тавакансенө килшөүллө услөвисөмпе хамөр патөмөра чөнөтпөр.

– Фаина Валентиновна, эсир тавакан өс районшан пулнине курса Сире тата сирөн патөрта өслөкөсөне сывхаракан Сөнө сүл ячөпе саламлатөп.

– Тавтапүс. Чөнах та умра – Сөнө сүл, Сурхури уявөсем. Сөк уявөсем ячөпе эпө те хамөр патөмөра өслөкөсөне, хамөрпа тача сыхану тытөкөнсенө, пирөн клиентсенө тата район сыннисөне өшшан саламлатөп, өсрө үсөм, пурнассра төлей, сөмьере килшөүпө юрату, сирөп сывлөх сунатөп.

Хамөр каласөвөмөр вөсөнчө вулакансенө сөнө хыпар пөлтөретпөр: “Чувашия-Поддержка” страхлакан компани хай 15 сүл тултөрнө ялта инкөк-синкөкрен страхлакансем хушшинчө лөтөрея ирттөрчө. Республикари пөтөмөшлө 78 выльөвран 12-шө Муркашсөне лекни – пурсөмөршан та Сөнө сүл парни.

Район сыннисөм ситөс сүл пирөнчө татах та өнөслөхө өслөсө шанса каласөва вөслөтөп. Сывө юлөр!

А. БЕЛОВ
каласна.

Үсөмлө өслөкөкөн коллективсенче

Яланах малтисен рөтөнчө

“Моргаушская” чөх-чөп фабрики пирки районта көна мар, республикөра та ыра самах көна сүрет. Кунти производство малта пыракан технологисөмпе туслашса үсөм хысөсөн үсөм тавать, мал туртөмлө өслөкөкөн валли чикө сүккөне сирөплөтөт.

Муркашри чөх-чөп фабрики республикөра та сумлисөнчөн пөри. Маларах та, халө те туса илнө продукци пахалөхөпө палөрсө тана тата тарать вөл. Паянхи күн предприятин сурт-йөрө сөкөр гөктара яхан йышанат, тырө-пулөпа курак акса ситөнтөрмөлли лаптөк 80 гөктар ытла. Фабрика хай суй-

ласа илнө сүл-йөртөн пөранмөсөр шав малалла аталанат. Сүлтөлөк пуслөннө төле күнта пурө 217 пин чөх пулнө пулсан, халө – 260 пин. Вөсенчөн 164 пинө сөмөрта тавать. Ситөс сүл пуслөмөшөнчө вара сөмөрта тавакан чөхсен йышө 214 пинө ситөмлө. Чөхсен йышө үсөнипө пөрлөх фабрикөре производство та пөр выранта тамаст. Унчөнхи сүлсөнчө кашни чөхөран 280 – 290 сөмөрта илни пысөк ситөнү шүтлөннө, пөлтөр вара сөкө катарту 314 сөмөртана ситнө. Сөкөнта малта пыракан сөнө технологисөне пурнасс көртнө пысөк пөлтөрөшлө.

– Предприяти сүлтөлөкра сөннине нимөн те тумасан, технологие сөнөтөсөн, вөтам өс уқсине үстерөсөн тата продукци пахалөхө лайөхлатмасан сөв предприятин пулсөлөхө сук. Эпир сапла тавөтпөр та. Паян эпир чөх-чөп валли тухөслө апат хатөрлөссөпе компьютер программине пөхөнса өслөтпөр. Ситөнүсөм сук мар. Сүлтөлөк хушшинчө 32 вакун көмөкөр перөкетлөме май пачө. Сөв вөхөтрах кашни чөхөран 50 сөмөрта ытлөрах илтөмөр, – терө фабрика директорө Николай Григорөвич Ванеркин ноябрөн 9-мөшөнчө Чөваш оперөпа балет театрөнчө республикөри ял хушалөхөпө продукци тирөйлөкөнсөн күнне халалласа ирттөрнө уявра ЧР Президентчөн Н. Федорован алинчөн сөнө технологисөне өнөслө пурнасс көртнөшөн дипломпа уқсан премие илнө хысөсөн.

– Сөнө технологисөмө продукци туса илнө сөрте сөс мар, хатөр продукциө тирөйлөс тата халөх патнө ситөрес өсрө те малти вырөнта пулмалла. Фабрика дирекцийө сөкөншан тарөшөтө те эпир те сөк ыра сүлтөтан айккинчө юлас төместпөр. Район шайөнчө иртекөн кашни уява майлах хамөр продукциөрен хатөрлөнө пуюн апат-сөмөс асортимөнчөпө тухөтпөр, – терө көсөл иртнө Тыр-пул уявөнчө хайсен өсөпө пөллөштарнө май курава чөх-чөп продукцийөнчөн хайсөм хатөрлөнө 12 төрлө асортимөнтпа тухөнне пөллөртса 2-мөш сүл фабрикөра повөрта өслөкөн Зинаида Юрөвна Петрова.

– Маттурөсем, – пулчө мөнан хурав.

Анатолий БЕЛОВ
сөн үкөрчөкө.

“Вөрөнтү” наци проектне пурнассла

Мускав генералө Муркашра

Муркашри лицей Рөсфөй Федерацийөн Президентчөн грантне 2006 сүлта пуринчөн малтан тивөснисөн шүтөнчө пулчө. Мускавран килсө ситнө миллион төнкө лицей пурнассөне, күнти вөрөнтү системине төпрен улаштарчө. Акө татөшөх сөнөлөхөсө шыракан лицей иртнө вөренү сүлсөнчө пулсө кадөтсен ушкөнне йөркөлөрө. Көсөл сөк сүла суйласа илнисөмпе шүтлөсө паян лицейра 24 кадөт. Вөсөм хайсөм умнө сөршыва сыхлөссине, общөствөри йөркөлөхө пэхса тарөссине, лицейра пухнө пөлөпө хайсөм суйласа илнө профөсөиө сирөп алла илөс төллө-

вө лартнине ырламалла көна.

Иртнө күнсөнчө Муркашри лицее Мускавран Рөсфөй Федерацийөнчи наркотикөсен сөврөнөшнө төрөслөсө тарөкан федералла службөан информөци өсө-хөлөн ведомствөсөм хушшинчи департаментчөн пуслөхө, генералсем килни өнсөртөран та пулмарө. Вөсөм кадөтсөне сөвөнөслө лару-тарура пакунсөм пачөс. “Сөк пакунсөм хысөсөн сирөн ытти пакунсөм пуласси пирки иккөленчөстпөр”, – терө А. Михайлов генерал-лейтенант сөвөнөслө каща вөслөсө.

А. ПЕТРОВ
сөн үкөрчөкө.

А. Михайлов генерал-лейтенант кадөтсөне пакунсөм панө самөнт.